

כולל "פרי צדיק"

עלון
מס'
70

נחלת אבותינו חריש

עלון להפצת מסורת ומנהגי תימן המופץ ע"י עמותת "אחוות אחים"
בנשיאות פוסק עדת תימן מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א

ביה"כ הבלדי
"עץ חיים"

כסלו ה'תשפ"ד ליצירה
ב'של"ה לשטרות

ביה"כ השאמי
"שתילי זיתים"

ויציא יצחק לשוה בשדה

חיי שרה כ"ד ס"ג

3

מענה הלכות

5

ביאורי המצוות

5

בשע"ה אחר

9

מעשיות צדיקים

13

שואל ומשיב

זמרת התקציאה פעמון לרפואת הורדה בת שנית

העיתון המרכזי של אגודת ישראל

מיאמור מעט ועשה הרבה

בפרשתנו מסופר שלאחר מות שרה אימנו ע"ה, חיפש אברהם אבינו מקום לקבורה. והנה מוצא אברהם אבינו את מערת המכפילה, ועולה בדעתו לקברה שם. בעל המקום היה עפרון החיתי. כשפונה אברהם לעפרון בבקשה למכור לו את המערה וחלקת השדה שלה, מסרב עפרון בתחילה לקחת ממנו תשלום. "ויען עפרון את אברהם באזני בני חת... השדה נתתי לך והמערה אשר בו לך נתתיה". אך משהתעקש אברהם לשלם, התהפך הגלגל, סכום כסף עתק "ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר" הוא ביקש ולקח... לא סתם ארבע מאות שקל כסף, אלא עובר לסוחר! ממון שנסחר בכל מקום ששווי פי מאה מכסף רגיל.

מאיך מצאנו אצל אברהם אבינו, כאשר הגיעו המלאכים לבקרו, אמר להם "ואקחה פת לחם", בבקשה, תתארחו אצלי אתן לכם מעט לחם לאכול. ולבסוף? עשה הרבה. "ואל הבקר רץ אברהם", שחט להם שלושה שוורים, נתן להם לשונות בחרדל, אפה להם עוגות סולת וכו'. נמצאנו למדים, שדרך של רשעים לדבר גבוהה, אבל בפועל עושים מעט. מאיך דרכם של צדיקים לדבר מעט, אך עושים הרבה. וכמו שמצאנו במשנה באבות: שמאי אומר: עשה תורתך - קבע. אמור מעט - ועשה הרבה. צריכים אנו להידבק במידותיהם של אבותינו הקדושים, לא להתרברב ולהתפאר במה עשינו או במה נעשה, אלא להמעיט בדיבור, אך המעשה יהיה רב, ונזכה שיהיו כל מעשינו לשם שמים.

שבת שלום

דבר המערכת

לתגובות,
הערות והארות
ניתן לשלוח למייל:

na0546812981@gmail.com

פ"ל:

עמותת אחוות אחים

פייסדי העמותה:

רב הקהילה

הרב יאיר שרפי שליט"א

פנכ"ל ר' איתמר עובד יצ"ו

053-3453020

עורך ראשי:

הרב דניאל אהרון שליט"א

עריכה גרפית:

זכריה סלופון הי"ו

קרדיט:
פריפיק

פעילויות העמותה

ביהכ"נ שאמי

ביהכ"נ בלדי

כולל אברכים

שיעורי תורה

דף היומי

תהילים לילדים

מארי

גמ"חים

המעוניינים להפיץ עלון זה בתרומה של
90 ש"ח לחודש

יחולקו 50 עלונים נוספים בהרצב ארצות

לפרטים ולהקדשות העלון | חייגו: 053-3453020

גם אתה
יכול להיות שותף
באחת הדרכים הבאות

העברה בנקאית עבור שלל פעילויות העמותה
כולל פרי צדיק, עלון נחלת אבותינו, משפחות נזקקות
מחצית השקל ומתנות לאביונים (ציינו בהערה את מטרת התרומה):

המוטב: אחוות אחים חריש. בנק לאומי (10) סניף 954, מס' חשבון 7152226.

העברה בנקאית עבור:

בניית מבנה קהילתי הכולל שני בתי הכנסת, בית מדרש, חדרי לימוד ועוד:
המוטב: אחוות אחים חריש. בנק לאומי (10) סניף 954, מס' חשבון 7891474.

לתרומה באמצעות קהילותפון:

התקשר 073-275-7000 והקש מספר קופה

או דרך מכשיר "קהילות" שם קופה: "אחוות אחים חריש" מספר קופה: 25709

שו"ת בהלכה מתוך הספר "ויען יצחק"

למורינו הגאון רבינו יצחק רצאבי שליט"א פוסק עדת תימן באדיבות רבי ניר טיידי יצ"ו, מכון פעולת צדיק המעוניינים לרכוש את ספרי המכון, ניתן ליצור קשר בטלפון: 03-6780070

מהר"י ונה בפעמון זהב, ומהר"ץ בעץ חיים. וטעם נוסף וחדש לאמירת כהם וללא יועיל, כתוב בהגהות המיוחסות להר"ד נכד מהר"ץ (בתכלאל עץ חיים מהדורת הרש"צ האחרונה ירושלם ה'תשל"ט חלק ד') דף קפ"ד קפ"ה:

וכדי שלא יהא בית המדרש בלא חידוש, נוסף כי נתקבל הדבר בכל קהילות קודש תימן יע"א פה אחד בדורות האחרונים. ואם טעה שליח ציבור ואמר כשגרת לשונו, המנהג פשוט שגוערים בו לתקן כהם (במקום כחלקם) וכן ללא יועיל (במקום אל אל לא ישיע). ובדאי מהר"ם גבאי לא חידש ולא המציא זאת מדנפשיה, רק קבלה הייתה בידו מימי קדם, אבל לא הייתה מוסכמת ולכן לא נתפשטה ולא נתקבלה בשאר ארצות, וקרוב לזה מצינו במחזור אהלי יעקב לראש השנה דף נ"ב ע"א לגבי ההוספות זכרנו לחיים וכו' שמוכרחים לומר שהנוסח קדמון, אלא שהיה סברת יחיד וכו' יעו"ש:

האם מותר לגור בדירה שמעל בית כנסת

שאלה: אנחנו תימנים, ויש לנו הצעת דירה לקנייה בירושלם במחיר מציאה, שאנחנו יכולים לעמוד בו. מתחת לדירה זו יש בית כנסת ספרדי, ובתוכו גם ארון קודש וספר תורה, האם יש בעיה לגור בדירה זו?

תשובה: מותר לגור, רק מעל גבי ארון הקודש אין לישון וכדומה [עיין להחיד"א בברכי יוסף, ובשו"ת חיים שאל, שפסק כן על פי תשובת הרמב"ם]. ולכן כדי שלא ישכחו, יקבעו שם חפץ כבד, כגון ארון ספרים או בגדים:

טחינת דג שיש בו תולעים

שאלה: יש דג מסויים הנקרא קרפיון, שמשפחה פלונית אוכלת אותו דווקא טחון, בתור קציצות, וכעת שמעו שבדג הזה יש תולעים. האם מותר להם לטחון את הדג, כיון שהדרך לאכלו כך, אעפ"י שעל ידי כך התולעים יתבטלו. ובפרט אם הוא ינקה את הדגים לפני כן, ואין כוונתו לבטל?

תשובה: מותר:

האם מותר לאכול פסטרמה

שאלה: האם בזמנינו מותר לקנות פסטרמה, מצד עניין חליטת בשר?

תשובה: אם זה מעושן, ואין תערובת בשר טחון, לית לן בה: (תשובות מרן הגאון שליט"א מתוך שו"ת ויען יצחק ח"ב)

המטפלת בילדים בביתה, האם רשאית לעשות מלאכה קלה באמצע העבודה

שאלה: גננת המטפלת בילדים בביתה, האם מותר לה לעשות מלאכה קלה, כגון להכין סלט לבעלה, בזמן שהילדים רגועים ומשחקים לעצמם. או שמא כיון שהיא שכירה לטפל בהם, אסור לה לעשות שום דבר אחר באמצע העבודה?

תשובה: מסתברא שאם זה לזמן קצר, ובקרבת מקום, ונותנת דעתה על הילדים, לית לן בה, כי אינה צריכה להשיגח יותר מאשר אם על ילדיה. ועיין פתחי חושן הלכות שכירות פרק ז' דף קנ"ה סעיף י"ג:

תקיעה בשופרות של-תימן בזמנינו

שאלה: נאמר לי שבתימן לא היו לבעלי החיים שופרות ראויים לתקיעה, ולכן הביאו שופר קודו ותקעו בו. ולפי זה אין לנו מנהג שלא לחוש לתקוע דווקא בשופר של-איל. וכיון שלדעת מרן לכתחילה יש לתקוע בשופר של-איל, ולרמב"ם זהו לעיכובא, אם כן כאן בארץ הקודש שמצוי שופר של-איל, חובה לתקוע בשל-איל (או כבש) לפחות לכתחילה?

תשובה: השופרות של-אילים בתימן, נודע לנו בבירור (מתלמידי חכמים וזולתם) שראויים היו לתקיעה מצד הדין, כי יש בהם השיעור דהיינו יותר מטפח. אך כיון שהם היו קטנים לא תואר להם ולא הדר, וקולם חלש, העדיפו את השופרות הגדולים וסמכו על מסורת אבותיהם ועל הגאונים שכשרים הם לכתחילה, ועיין עוד סערת תימן דף צ"ט אות ג'. כיום שמצוי כאן קרן איל גדול והדור, הוא עדיף, אך מכל-מקום אין לבטל השופרות של-תימן לגמרי. דכיון שהוציאו עליהם מקרוב לעז שאין יוצאים בהם אפילו בדיעבד, בטענה כוזבת כי הם ממין פרה שפסול לכולי עלמא, על כן צריך להוציא מלב הטועים, וכמו שביארנו בס"ד בשערי יצחק שיעורי מוצאי שבתות קודש נצבים ה'תשע"ב ב'שכ"ג, נצבים וילך ה'תשע"ד ב'שכ"ה. ותיכתב בספר מחילה וסליחה וכפרה:

טעם השינויים בעלינו לשבח בעשרת ימי תשובה

שאלה: מה הסיבה שבעשרת ימי תשובה יש שני שינויים בעלינו לשבח, כהם במקום כחלקם, ללא יועיל במקום אל אל לא ישיע?

תשובה: מבואר בספר תולעת יעקב למהר"ם גבאי, והביאוהו

"ניאלה יעמדו על הברכה"
מי שבירך

אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב הוא יברך את כל עמו ישראל, ובפרט כל התורמים והמסייעים להפצת תורה וחיזוק מסורת יהדות תימן המפוארה וגם קוראי העלון שלנו יזכו לכל הברכות האמורות בתורת משה סייעתא דשמיא כבריא אתנה ונהורא מעליא פרנסה בשפע אושר ועושר אריכות ימים ושנים בטוב ובנעימים
א.ב.ר.

לע"נ הרב **יורם מיכאל אברג'ל** זצ"ל ולהבריק, להצלחת הרה"ג ישראל אברג'ל הרה"ג חיים יוסף דוד אברג'ל

ה"ה **יהודה בן שמעון** יצ"ו ולהצלחת משפחתי כבריא אתנה, פרנסה בשפע והצלחה בשגשוג המפעל

■ באיגרת תימן, מגילת תימן, כתב מורנו המהרי"ץ על גלות מן־ע, מקום נורא ביותר בדרום מערב תימן, מקום שאי אפשר לחיות בו. עוד בדרך לשם מתו יהודים רבים - אלפים ורבבות. מספרים שרוב היהודים בתימן מתו בגלות הזו, יש אומרים שנתרו רק עשירית מכל קהילות היהודים.

• מלבד הפגיעה בחיי היהודים וברכושם, גלות זו גרמה לאובדנם של כתיבי יד עתיקים רבים וחיבורים תורניים רבים שנכתבו בכתב יד, כפי שהיה נהוג בימים ההם. חלקם נהרסו בדרך ובמנוע עצמה וחלקם הושחתו בידי מוסלמים אשר בידיהם הופקדו על ידי היהודים קודם יציאתם.

○ למדבריות מן־ע הגיעו היהודים הגולים בערב שבת קודש פרשת בחוקותי.

• על זה כותב המהרי"ץ, שבשבת זו עלה הגדול לספר תורה, וקרא את הפרשה מתוך הספר תורה, וכשהגיע לפסוק: אֶפְרָיִם אֶלֶף עֶמֶם בְּקָרִי וְהַבְּאֵתִי אֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיבָהֶם אֲרָאָה יִפְנֹעַ לְבָבְךָ הָעָרֶל וְאָז יִרְצוּ אֶת־עֲוֹנֹם:

הבחין שסופי התיבות של המילים בפסוק הם מן־ע [אויביהם או אז יכנע = מוֹע]

או אז הוא דרש בפני הציבור והוכיח אותם להתעורר בתשובה ובעבודת ה' [פרשה זו, פרשת בחוקותי, חלה תמיד בין פסח לעצרת/חג השבועות].

■ לאחר שנת גלות קשה שבה רוב היהודים מתו ברעב ובצמא ומחיות רעות, ביקשו מספר מושלי מחוזות המקורבים לאימאם להחזיר את היהודים למקומותיהם, והעלו מספר סיבות לבקשתם זו. הבלטות שבהן:

- א. היהודים היו בעלי המקצועות הכי טובים בתימן. ב. אסונות טבע שהתרחשו באותה שנה בתימן, והמוסלמים ראו בזה סימן מהשמיים שצריך להחזיר את היהודים בכדי לשכך את זעם האל.
- ג. 'דמי גאזיה'. תימן מחולקת לשבטים שונים, לכל שבט יש שליט שייח שמנהל אותו, ונהנה מכספי החסות שגבה מהיהודים. היהודים היו מפוזרים בכל רחבי תימן, והיו משלמים 'דמי חסות' - 'גזיה', כך שכל שייח שבתחומו חיו יהודים, נהנה מכספי גזל והעשיר את קופתו. דמי החסות שהיהודים שילמו, נקראו 'גאזיה'.
- יש אומרים שגם אחיו של האימאם שהיה שליט במזרח תימן - התערב לטובת היהודים.
- זמן קצר לאחר גלות מוֹע, מת האימאם הרשע, ורבים ראו בזה אות וגמול מהקב"ה.

תשועה גדולה הייתה ליהודי תימן וגזירה קשה זו בוטלה אור לנר חמישי של חנוכה. ועל כן טוב להזכיר ולספר גם מעשה זה בימי חנוכה, בכל מקום ומקום. ברוך ה' לעולם אמן ואמן. עד כאן בקצרה ובתמצות

1 קריאת הלל בקירוי - הייתה נהוגה בעבר הרחוק אצל כל עדות ישראל, זו כבר היסטוריה, ורק אצל חלק נכבד מצאצאי ק"ק יהודי תימן עדיין ממשיכים בכך!

השד"ר התייר והחוקר - רבי יעקב ספיר זצ"ל בספרו אבן ספיר פרק כה דף נז ע"א (יצא למסעו בשנת 1859 למניינם) תיעד וכתב על מנהג קריאת ההלל בקירוי אצל יהודי תימן, כפי שראה ושמע כשהגיע לתימן, וזו לשונו:

"קריאתם בהלל מתוק לחיך ונעים לאוזן. החזן קורא בנעימה חצי פסוק והקהל מלחשים אחריו ועונים פה אחד קול אחד "הללריה", וכן אחר כל חצי פסוק בשפה ברורה ובנעימה קדושה קטון וגדול מצלצל אזוניים ועונים קב"ג פעמים "הללריה" כנגד שנותיו של אהרון וכו', ומנהג זה כבר נזכר בתלמוד (סוכה פ"ד) מקום שנהגו לכפול וכו' עונים אחריו וכו' "עכ"ל.

מבחינה היסטורית, בעבר הרחוק כל עדות ישראל נהגו כך, וכך כותב מורנו הרמב"ם הספרדי:

"מנהג קריאת ההלל בימי חכמים הראשונים כך היה. אחר שמברך הגדול, שמקרא את ההלל, מתחיל ואומר: "הללריה", וכל העם עונים: "הללריה". וחוזר ואומר: "הללו עבדי ה'" וכל העם עונים: "הללריה". וחוזר ואומר: "הללו את שם ה'" וכל העם עונים: "הללריה". וחוזר ואומר: "יהי שם ה' מבורך מעתה ועד עולם". וכל העם עונים "הללריה", וכן על כל דבר עד שנמצאו עונים בכל ההלל "הללריה" מאה ושלוש ועשרים פעמים. סימן להם: שנותיו של אהרן" עכ"ל. (הרמב"ם הלכות חנוכה פ"ג יב).

וכך מופיע גם במשנה, במסכת ראש השנה פ"ד, ז': "העובר לפני התיבה ביום טוב של ראש השנה, השני מתקיע. ובשעת ההלל, ראשון מקרא את ההלל"

ועוד במסכת סוכה פ"ג, י': "מי שהיה עבד או אשה או קטן מקרין אותו, עונה אחריהן מה שהן אומרים, ותהי לו מארה. אם היה גדול מקרא אותו, עונה אחריו הללריה"

בְּכֹל דוֹר וְדוֹר עוֹמְדִים עֲלֵינוּ לְכַלּוֹתֵנוּ וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצִילֵנוּ מִיָּדָם

התשועה של אבותינו יהודי תימן - אור לנר חמישי של חנוכה

- הגזירה הקשה על יהודי תימן • גלות מן־ע • שנת ה'ת"ם [1679]
- על-פי המסורת גזירה קשה זו בוטלה אור לנר חמישי של חנוכה
- גלות מן־ע: בתקופה שבין פסח לחג השבועות, הוגלו קהילות יהודי תימן למדבריות מן־ע. מחידאן (ערי) וצעדה בצפון ועד שרעב, חובייש (ערי) ועד בדרום, כל ק"ק יהודי תימן.
- גזירה קשה ואכזרית זו נגזרה על היהודים על ידי הצורך הרשע האימאם 'אלמהדי' (אחמד בן חסן אבן אלאימס אלקאסם) עוכר ישראל, שביקש להמיר את דתם. רשע זה גזר גזרות קשות על יהודי תימן, להחריב את כל בתי הכנסת ו/או להופכם למסגדים, לאסור על היהודים להתקבץ יחד לתפילות, ועוד גזירות קשות. והגזירה החמורה מכולן, המרת דת. בגזירת המרת הדת האפשרות היחידה הייתה להמיר את הדת או להיהרג בחרב.
- תשועה הייתה ליהודים והצליחו להמיר את הגזירה בגלות, שאף היא גזירה קשה שגבתה מהם קורבנות רבים.
- מן־ע, אזור שפלה צחיח יבש וחם במיוחד (50 מעלות צלזיוס) הנקרא מדבר תהאמה, ובו מקום הנקרא מן־ע, הסמוך לים סוף, שעל שמו נקראה גלות קשה ואימתנית זו.

איזה כיבודים יש בברית המילה?

נמשיך עם השאלה, **למה עושים ברית מילה? חלק שני מתוך ארבעה...**
 אי אפשר להתעלם מהאסון הנורא שפקד את עם ישראל לפני כחודש, ולכן דווקא כעת ישנו משנה חשיבות לנכתב בשורות הבאות!!
 ב"ה קרוב ל 100% מאוכלוסיית הזכרים היהודים בישראל מולים, רובם בקטנותם על ידי הוריהם. ומסקר שנערך בקרב הורים המלים את בניהם, עולה כי רובם המוחץ מלים אך ורק מעצם היותם יהודים.
 חלקם הגדול כלל אינם מגדירים עצמם כמסורתיים או דתיים אלא כחילונים, ובכל זאת המניע העיקרי שלהם למול את בניהם, דווקא משום היותם יהודים! רוב היהודים מלים, כי כך עם ישראל נוהג מזה דורות, כי זה ציווי התורה, כי זה רצון ה' וזו האמת!
 אין טעם להתייפייף עם מילים מפוצצות וחנופה מטופשת.
אנחנו יהודים, ואין לנו מה להתבייש בזה.
 אנו יהודים, וכחלק מעם ישראל אנו נכניס את בנינו בברית המילה!
 לא משנה מה רמת הקפדתנו הדתית, אם אנחנו שוכחים הגויים ימ"ש דואגים להזכיר לנו...
 את השרשרת הארוכה והמופלאה נמשיך בגאון.
עם ישראל חי!
 ראינו, שרוב מוחץ של היהודים בישראל ניגשים אל ברית המילה מתוך אספקט דתי. חשוב לתת מקום של כבוד לגישה זו, ולהבין מדוע היא הגורם העיקרי לקיום מצוות המילה בקרב היהודים בישראל.
 ראשית יש לציין, שבתורת ישראל ישנן 613 מצוות מן התורה, ועוד שבע מצוות מתקנת חכמים. סך כל המצוות ביהדות הן 620 מצוות, כת"ר בגימטרייה.
 רוב המוחץ של המצוות אינם ישימות בימינו, ולמעשה נותרו לנו לכל היותר כ-60 מצוות מעשיות המתאימות לזמן הזה (בהעדר בית מקדש).

מצוות המילה אם כן היא אחת מתוך מכלול, ובכל זאת היא נתפסת כמוותית וקיומית בעם ישראל. ומדוע כך הם פני הדברים?

סקירה היסטורית על שמירת המצווה

למעשה הראשון שנצטווה במצווה זו הוא אברהם אבינו עליו השלום, כפי שראינו רק לפני שבועות בודדים בפרשת השבוע, והוא הפיץ מצווה זו לכל באי ביתו מאות שנים לפני היות עם ישראל לעם בפני עצמו.
 אם כן, היסטורית, לא רק עם ישראל היו נימולים, אלא אף כל בית אברהם כולל בני ישמעאל ובני קטורה (האישה השלישית של אברהם אבינו לאחר שרה והגר). בזמן ישיבת יעקב באזור העיר שכם, ומעשה חטיפת דינה על ידי שכם בן חמור (בראשית לד), התנו בני יעקב את הסכמתם לחתונה בין דינה ושכם בכך שהוא וכל בני עירו ימולו. משמע שמי שאיננו נטפל על בית יעקב לא היה נימול, אף על פי שבתקופת אברהם רבים מיושבי הארץ אכן נימולו כנזכר.

האם ברית המילה באה ממצרים?

בתקופת שלטון יוסף בן יעקב אבינו במצרים, התנה יוסף את חלוקת המזון למצרים, בכך שימולו את עצמם (רש"י בראשית מא, נה). וזו הייתה מילה כפוייה מחוסר ברירה, והיא המתוארת בצירוי החרטומים, ויש שטעו ותרגמו את ברית המילה כמנהג מצרי. אמנם האמת היא הפוכה, בני ישראל (דרך שלטון יוסף), הם שהביאו מנהג זה למצרים.

במהלך שהות בני ישראל במצרים, ובתוקף השעבוד הנורא שהיה שואה של ממש, ננטשה מצוות המילה מרוב העם אך לא מכולו. ובזמן יציאת מצרים, כדי לאכול מקרבן הפסח שהוקרב ביום היציאה ונאכל רק לנימולים, נימולו כל עם ישראל.

והיו דם קרבן הפסח ודם המילה מתערבבים, והקדוש ברוך הוא ראה בכך את מסירות הנפש של עם ישראל ואמר להם: ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי (יחזקאל טו, ו), הם דם הפסח ודם המילה.

בלי נדר, בעלון הבא נמשיך לתת נקודות היסטוריות מעניינות על שמירת מצוות ברית המילה בעם ישראל. נאחל לכל אחינו בני ישראל ישועה גדולה וגאולה שלימה בקרוב. אכ"ר.

בשע"ה אחת

הלכות ראש חודש כסלו

חנוכה

- א. סדר קריאת התורה ביום הראשון של-
חנוכה:
בחנוכה, קורים בכל יום תלתא גְּבְרֵי בקרבנות הנשיאים שבפרשת נשוא. ביום הראשון, מתחיל הכהן מברכת כהנים עד "לפני המשכן" והלוי קורא מ"ויאמר יי" עד "להנכות המזבח". והישראל קורא מ"ויהי המקריב ביום הראשון" עד "בן עמינדב" (שע"ה ח"ג ס"ק סע' כ"ט).
- ב. סדר קריאת התורה ביום השני של-
חנוכה:
ביום השני של-חנוכה, קורא הכהן מ"ביום השני" עד "מלאה קטרת". והלוי קורא מ"פר אחד" עד "בן צוער". והישראל חוזר ושונה מ"ביום השני עד "בן צוער". וכן בכל יום, מימי החנוכה (שם).
- ג. סדר קריאת התורה ביום השמיני של-
חנוכה:
ביום השמיני של-חנוכה, קורא הכהן "ביום השמיני", והלוי "ביום התשיעי", והישראל

מאת הרב יקיר דב שונם-הלוי שליט"א עורך הספר

"ביום העשירי" עד סיום פרשת נשא. ומתחיל בפרשת בהעלותך עד "כן עשה את המנורה". כן הוא המנהג, אבל יותר טוב שיקראו שלשתם בעניין היום, דהיינו שהכהן יקרא עד "מלאה קטרת", והלוי "עד בן פדהצור", והישראל יחזור מ"ביום השמיני" וימשיך עד "כן עשה את המנורה" (שם).
 ד. סדר קריאת התורה בשבת של-חנוכה:
 בשבת חנוכה מוציאים שני ספרי-תורה, בספר ראשון קוראים שבעה גְּבְרֵי בפרשת השבוע, ואומר קדיש, ומוציאים ס"ת שני ומחזירים הראשון. וקורא אחד של-חנוכה יומו. למנהג השאמי אומר קדיש גם לאחר ספר שני, ולמנהג הבלדי אומר קדיש רק לאחר ספר ראשון [כנ"ל ח"א ל' כסלו ה' ב'] (שם סע' ל"א).
 ה. הפטרה בשבת של-חנוכה:
 בשבת של-חנוכה מפטיר בנרות דזכריה, ותחילתה "רני ושמחי". ואם יש שבת שנייה בחנוכה כגון שחל יום ראשון של-חנוכה בשבת, מפטיר בה בנרות דשלמה, ותחילתה "ויעש חירום" (שם).
 ו. שיר של-יום, והוספה בתיקון:
 אחרי שיר של-יום, אומרים "מזמור

ראש חודש

ז. עשיית מלאכה בראש חודש:

ראש חודש, מותר בעשיית מלאכה, אפילו מלאכה כבידה כגון חרישה וזריעה. וכן מנהגינו שעושים כל המלאכות כדרכם, הן אנשים והן נשים, ובכלל זה גם תפירה. אמנם, מקצת דמקצת נשים, נוהגות שלא לעשות בו מלאכה, ומנהג טוב הוא, ואין להקל להן (שע"ה ח"ב ס"י ע"ח סע' א').

ח. תענית, הספד וצידוק הדין:

ראש חודש, אסור בהספד ובתענית. ולתלמיד חכם בפניו, היינו שעדיין לא נקבר, מספידים. אבל צידוק הדין היינו נוסח צור ממעונו, צדיק הוא וצדיק דינו וכו' שאומרים לאחר סתימת הגולל, והקדיש שאחר הקבורה, מנהגינו לומר כרגיל, על כל אדם (שם סע' ב').

שובו בנים שובבים

לך אני סוחר די טוב ואני יודע שאתה עושה לי טובה". מיד נחתם החוזה בין אגוזי לרב שעיבי והעסק התחיל לעבוד כל חודש מר אגוזי היה מגיע עם מעטפה ומביא לרב שעיבי. לאחר כמה שנים שמע הרב אגוזי שיחה אקראית בין סוחרים "שמעת שאגוזי פשט רגל?". הרב שעיבי בדק את הדברים ובאמת כך אגוזי כבר לא עשיר כמו שהיה. כשהגיע אליו אגוזי פנה אליו הרב שעיבי "אגוזי תגיד את האמת, זה נכון שנכנסת לקשיים?", נסיונות הטיוח שלו עלו בתוהו. לאחר כמה דקות אמר לו "תראה נפלתי ובגדול, אבל בהסכם אני עומד ואל תנסה לחשוב לבטל אותו". "הילדים שלך קודמים לילדים שלי אין שום סיבה שתעניק לי שלך אין כלום" ענה לו הרב שעיבי. "תראה הרב שעיבי אני מוכן לפשרה את כל הוצאות שבת שלך אני מוכן לממן". "זה לא בא בחשבון" ענה הרב שעיבי "שאצלי בבית יהיה כל טוב ואצלך ריק אני לא מסכים". לקראת סוף הוויכוח מצאו את עצמם מול דלתו של אחד מגדולי הדור, הוא הסתכל על שניהם במבט אוהב "לאחר שעיינתי במקרה הצדק הוא עם שעיבי המשפחה שלך אגוזי, קודמת למשפחתו". עיניו של אגוזי כבו. אגוזי לא אמר נואש ותפס בידו של שעיבי והלך איתו לביתו של אחד מראשי הישיבות. ראש הישיבה עיין בסוגיא ולבסוף פסק שהצדק עם אגוזי "הוצאות שבת תמיד חוזרות לכן כשהוא רוצה לתת לך את הוצאות השבת אין זה על חשבוננו כיון שזה חוזר אליו". השניים היו נבוכים. "ידידי בא נעשה פשרה אתה תקבל ממני במשך שלושה חודשים את הוצאות שבת שלך אם עסקיי יחזרו למסלולם אז נמשיך בהסכם שלנו ואם חלילה...", הציע אגוזי לידידו וזה הסכים לפשרה.

"וירא כי לא יוכל לו ויגע בכף ירך יעקב ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו" (לב,כה) הזוהר הקדוש מסביר שהשר של עשיו לא יכל להילחם עם יעקב שהוא עמוד התורה ולפגוע בתורה אלא הוא פגע בתומכים של התורה כלומר הוא פגע בתורה על ידי שלא יתמכו במי שעוסק בה ועל ידי כך נחלש כח התורה אבל מי שלא נכנע לשר של עשיו והוא תומך במי

אגוזי היה לשם דבר בעולם הישיבות, החידושים שלו התפרסמו בכל הישיבות. הוא אפילו הוציא קונטרס מדהים של פלפולים מבריקים בסוגיות שגדולי עולם דנו בהם. זקן ראשי הישיבות שעיין בקונטרס כתב לו "עדיך לגדולות, והייתה כאחד הגדולים בארץ". במקביל אליו בישיבה למד גם פנחס יוחנן שעיבי הוא היה ההפך מאגוזי הוא לא היה מבריק ומהיר הבנה כמוהו, כל יום לפחות שלוש פעמים ניגש שעיבי לאגוזי שיעזור לו בלימוד או שיסביר לו את השיעור של ראש הישיבה. בגיל 21 אגוזי נשא לאישה את בתו של הגביר הנודע שמשון יעקובי, ששאף לחתן את ביתו עם תלמיד חכם. אכן בשנים הראשונות אגוזי למד בכולל, אט אט החל להיכנס לעולם העסקים של חמיו, עד שנהיה איש עסקים גדול ומצליח. בגיל 45 לקה אגוזי בליבו הוא אושפז במחלקה הקרדיולוגית, ובין בדיקה לבדיקה החל עושה חשבון נפש, "15 שנים אני מחוץ לעולם התורה, בקושי חוטף תפילה בציבור, כל היום אני רץ מעיסקה לעיסקה, והנה אני פה שוכב בבית חולים בלי שום צידה לעולם הבא". ובעוד הרהורי תשובה מנקרים במוחו הוא הבחין לפתע במסדרון המחלקה ביהודי, שזקנו יורד על פי מידותיו. "שעיבי?" קרא לעברו הוא הסתובב לעברו "רבי בצלאל אגוזי?", "סלח לי" פנה שעיבי לידידו אגוזי "אני מצטער כמעט 20 שנה שלא נפגשנו וזו אשמתי, את כל התורה שלי אני חייב לך, היו לי ימים קשים בישיבה שלא הבנתי כלום וכמעט חשבתי לצאת לרחוב, אבל בזכותך שעזרת לי בלימוד הצלחתי ואני כיום ראש כולל וזכיתי להוציא כמה ספרים בהלכה, יה"ר שזכות התורה תעמוד לך לרפואה". אגוזי היה בהלם "שעיבי הבחור החלש נהיה ראש כולל תלמיד חכם עצום ואני העילוי של הישיבה סוחר!!?". שבועיים לאחר מכן דפיקות בדלת, הרב שעיבי פותח את הדלת, למולו בצלאל אגוזי. "שמע ידידי" פנה אליו "עשיתי עליך בדיקה יש לך 10 ילדים ואתה גר בדירת 2.5 חדרים. מעכשיו כל חודש אתה מקבל ממני 12000 ₪ ואני שוכר לך דירה הרבה יותר גדולה, בתנאי שאנו עושים יששכר וזבולון שזה אומר שאני שותף בתורה שלך, תראה הרב שעיבי אל תחשוב שאני עוזר

תצא את ההבדלים

- יאיר שרפי ומשפחתו
- שמואל חלא
- שגיא ורעות שרעבי
- רחמים לחמי
- סיוון חלא

מתוך ספרו של הרב אברהם אוהיון שליט"א

תשובה. הלחץ לא יפחית את ביישנותו אלא להפך – ילחץ אותו ויסגור אותו עוד יותר. ואולם אם הוא מצביע או מנסה לענות, נדרבן אותו ונעודד אותו ברכות.

כאשר מלמדים בלימוד יחידי, למשל בלימוד הקריאה, יש ללמד כמה ילדים יחד, ולא להותיר את הביישן לבדו בזירה מול המלמד. השארת הילד הביישן בודד במערכה עלולה לחסום אותו ולמנוע ממנו לקלוט את הנלמד.

• כאשר הילד משמיע את משנתו, כדאי כביכול "לא לשים לב", להתעסק בדברים אחרים, כדי שהוא לא ירגיש שתשומת לבנו מופנית אליו.

• שינון עם הילד בבית עשוי להקל עליו את ההתמודדות בכיתה. כאשר הדברים יהיו שגורים על לשונו, יגבר ביטחונו וירבו הסיכויים שהוא יסכים לפתוח את פיו גם בנוכחות חבריו והמלמד.

• נחלק את החומר הלימודי לחלקים וניתן לו להתמודד עם קטעים קצרים. כך הוא ירגיש הקלה רבה: במקום להשמיע מערכות שלמות, עליו להשמיע קטע קצר בלבד. מובן שיש לעשות זאת לאחר בחינה מוקדמת של בשלותו הרגשית, שכן לעתים אף קטע קצר מאוד עלול לסגור את הילד ולשתקו.

• נימנע מלשבח את הביישן ישירות על לימודו. את השבחים ניתן לו על דברים אחרים, ובתוכם נזכיר בעקיפין גם את הלימוד: 'היום זאבי סידר את חדרו יפה מאוד, עזר לאחותו הקטנה, אהה... הוא גם השמיע משניות שלמד'. כאשר הפרגון והשבח ייעשו בדרך עקיפה, הם לא יתנגשו עם הפחד של הילד מפני היחשפות.

• נבהיר מראש, לפני ההתמודדות, לכל הסובבים והאוהבים (אחים, סבים, דודים, חברים, שכנים ואנשי צוות החינוך), מי הוא ילדנו, וכי אנו מבקשים את שיתוף הפעולה שלהם: לא לפנות אליו ישירות אלא רק בעקיפין או בדרך אגב, למרות הקושי שבכך. מובן שיש לעשות זאת בחכמה, באופן שלא ייצור לילד תדמית פגומה.

• כאשר הילד יפתח במידה מסוימת וכאשר נהיה בטוחים שהוא כבר בשל לכך, נדרבן אותו על ידי פרסים, ואפילו פרסים גדולים, שימריצו אותו להשתדל, להתאמץ ולהתגבר על ביישנותו.

ביטויים שונים לביישנות

לא כל הביישנים מתביישים באותה דרך. רובם, אמנם, סוברים את פיהם ושוקעים, אולם יש אחרים שמבטאים את ביישנותם בדרכים משונות שמטרתן להעביר מסר אחד: 'עזבו אותי'. חוסר מודעות לעובדה זו עלול להביא

ואתנו לפרש את התנהגותם בצורה לא נכונה. הכרתי ילד ביישן, שכאשר הוא חש שבוחנים אותו, הוא היה מנפף בידיו כמו ציפור, מתרוצץ הלך ושוב וממלמל שירים מוזרים. במבט ראשון נראתה התנהגותו זו כחוצפה, אולם למעשה המניע לה היה בושה.

מיותר לציין שהשפלות, קללות ל"ע, הצמדת תוויות, חוסר אמון, פינוק יתר וחוסר תקשורת בין ההורים לילדם – עלולים לגרום לביישנות אף אצל ילד שמטבעו הוא בעל ביטחון ולא ביישן. חובתנו למנוע מצבים אלו ולהעניק לילדינו את היסודות החיוניים לבריאות נפשם – חום, אהבה, תמיכה ואמון בלא תנאי.

**שימי בן הארבע וחצי הוא ילד ביישן מטבעו. מסתייג מחברת מבוגרים ומעדיף כמה חברים טובים ומפרגנים בני גילו. הוא אינו מאלו הנושאים דבריהם וקולם נשמע תמיד.

בגן הוא יושב יפה ומקשיב, מבצע בשקט את המטלות בישוב פנינת השולחן, הוא אוכל יפה ומברך בשקט. ילד למופת – אך שתקן! הגננת הטובה הבחינה בביישנותו של שימי וביקשה לעזור לו להשתחרר ממנה. בריכוז הבוקר היא הודיעה חגיגית: "היום שימי יהיה החזן".

שימי "התקפל" במקומו ורצה שהאדמה תבלע אותו, אך הגננת לא הרפתה: "בוא, שימי יקר, אני יודעת שאתה ילד חכם ומכיר את התפילה, בוא, אני אעזור לך".

בעדינות היא משכה אותו לכיוון הסטנדר של הגן, הלבשה עליו את ה"טלית" שלובשים החזנים בגן וציפתה שיתחיל להתפלל בקול. אבל שימי עמד קפוא ומבוהל. עוד רגע אחד חלף, והוא נמלט אל המטבח. שם התחבא מתחת לשיש ופרץ בבכי תלולות. עד סוף יום הלימודים בגן לא העז שימי לצאת ממקומו הבטוח.

אירוע קל זה, שנבע מכוונה טובה, היה טראומטי לילד, וקשה מאוד היה לשחררו ממנו. כי לא די בכוונות טובות, יש צורך גם בידע ובהבנה

שאל ההורה:
ילדי סובל מביישנות קיצונית הגורמת לו להימנע מלהשתתף בחברה, בלימודים ובחיים בכלל. כיצד נתמודד עם התופעה?

השיב המנחה:

טרם נענה על השאלה, נציין כי ביישנות וחוסר ביטחון כרוכים זה בזה. פעמים חוסר אמון בכוחות ובידיעות מביא לביישנות ולהסתגרות, ופעמים אופי ביישן וסגור או התנסות כושלת מביאים לחוסר ביטחון.

ביישנות בגיל רך

בושה היא תופעה טבעית ונפוצה מאוד בגיל הרך. ילדים קטנים נוטים להתבייש מתוך חוסר בשלות ומתוך חוסר ידע. הם מסתכלים על המבוגרים מלמטה למעלה, ובשל כך הם עומדים במצב נחיתי ומתקשים להתמודד.

המבוגר נראה בעיניהם גדול ומאיים, במיוחד אם הוא אינו מוכר, ולכן לא נדיר לגלות שהילדון מתקשה לענות לרופא על שאלה פשוטה, כמו 'מה שמך?' והוא מתחבא מאחורי אמו, אף שהוא יודע לדבר היטב. יש להבין שלחץ לא יועיל במקרים כגון אלו, ועל כן אין להעמיד את הילד במצב לא נוח ואין לנסות להתגאות בחכמותיו בפומבי. התנסות כאלה לא רק שלא יועילו אלא הן אף עלולות להקצין את רגש הבושה ולגרום לו להשתרש אצל הילד.

דווקא אם נניח לילד ונבין אותו, ירבו הסיכויים שאצלו, כמו אצל רוב הילדים, תחלוף הבושה מאליה עם הגיל, וכאשר הוא יבשיל ויתגבר מעט לא יישאר ממנה זכר.

רמות שונות של ביישנות

הביישנות היא ביטוי לפחד ולחשש. לפחד מזרים, לפחד מן התלמידים, לפחד מתגובת המורה או ההורים, לפחד מהיחשפות ועוד. הפחד והחשש הם המונעים מן הביישן לשתף פעולה.

ביישנות במידה סבירה היא חיובית בהחלט. "גבר" יהודי הוא ביישן, רחמן וגומל חסדים ובכך תפארתו. כדי לבדוק אם מידת הביישנות סבירה וממילא חיובית, יש לבחון למה היא מביאה. ביישנות המביאה להימנעות מעשייה שלילית – היא ביישנות חיובית, אולם ביישנות המונעת את הביישן מעשייה חיובית היא ביישנות שלילית. כאשר בשל הביישנות מקיים האדם את הציוויים "איש אמו ואביו תיראו", "כבד את אביך ואת אמך", "והדרת פני זקן" – אלו תלמידי חכמים, הרי ביישנותו חיובית, אולם אם הוא משותק בשל ביישנותו ונמנע מלעשות את אשר עליו לעשות, הרי הביישנות שלילית.

אפשר גם לבחון כיצד מתנהגים רוב הילדים במצבים שבהם הילד שלנו מתבייש. אם אנו מגלים שגם במצבים שגרתיים, שבהם אין דרישות וציפיות מוגזמות, הילד שלנו מתבייש בעוד רוב הילדים האחרים אינם מתביישים, נוכל להסיק שהילד שלנו נגוע בביישנות קיצונית הדורשת טיפול.

חשיפה מוגזמת לחברה בלתי מוכרת והתנסויות חוזרות בלתי מוצלחות עלולות להביא לביישנות קיצונית קבועה הדורשת טיפול. זאת בניגוד לביישנות רגעית, זמנית או תקופתית, המתעוררת עקב חוויה מסוימת, ובעבור החוויה או בעבור תקופת מה לאחריה היא נעלמת.

הטיפול בביישנות

הטיפול הראשוני והחשוב בתופעת הביישנות הוא טיפול בנו עצמנו – לקבל את ילדנו כפי שהוא, עם ביישנותו. ללכת "אתו" בדרכו ולא ללכת נגדו. לנסות לעזור לו להתמודד, אך לא להילחם בביישנותו.

• מאחר שהקושי העיקרי של הביישן הוא בהתמודדות יחידנית מול ציבור או מול זרים, נשתדל שלא לאלץ אותו להתמודד ישירות. נפעל ככל יכולתנו שרוב הזמן יהיה הילד אחד בין רבים ולא אחד מול רבים. • נארגן לו "סביבה נקייה" מהתמודדות. ניתן לו להביע את עצמו באופן הנראה לו ובטכניקות שונות.

• את האינפורמציה הנחוצה לנו על ידיעותיו ומעשיו נשתדל לדלות ממנו בין השיטין, בשיחות אקראיות ליד השולחן, בהיותו אחד בין רבים. אם הוא אוהב לדבר לעצמו תוך כדי משחק, נאפשר לו לשחק ולהשמיע את דבריו וכך נאסוף את המידע הנחוץ לנו כהורים. • כאשר הילד בוגר יותר – כדאי להרגילו להתבטא בכתב במידת האפשר. כך הוא יוכל להתגבר על הבושה וגם להוכיח את ידיעותיו. • ילד שידוע כביישן, לא נפנה אליו בכיתה ישירות ונבקשו שיענה

פרק פו'

אבשלום היו לדוד צרות רבות מאוד). וגרסינן, אמר רבי שמעון בר יוחאי, קשה תרבות רעה בביתו של-אדם יותר ממלחמת גוג ומגוג. דאילו באבשלום כתיב, "ה' מה רבו צרי". ובמלחמת גוג ומגוג כתיב, "למה רגשו גויים" (כלומר שדבר קל בעיניו מלחמת גוג ומגוג ביחס לצער שציערו אבשלום, ולכן שואל על מה רגשו הגויים). ראה כמה יש לאדם לעשות ולייסר את בנו כדי שלא יצא לתרבות רעה. ושבח גדול הוא לאדם שאינו יוצא ממנו בן ותלמיד שאינו הגון. כדגרסינן, כי הוו מפטרי רבנן מבי רב חסדא, (כשהיו התלמידים נפרדים אחד מהשני בבית מדרשו של ר' חסדא) הוו אמרים (היו אומרים אחד לחבירו). "אלופינו מסובלים" (אין פרץ ואין יוצאת ואין צוחה ברחבתינו) מאי אלופינו מסובלים? רב ושמואל, חד אמר, אלופינו - בתורה, ומסובלים - במצוות. וחד אמר. אלופינו - בתורה ובמצוות, ומסובלים - ביסורים.

"אין פרץ" - שלא תהא סיעתנו כסיעתו של דוד שיצא ממנו אחיתופל.

"ואין יוצאת" - שלא תהא סיעתנו כסיעתו של שאול שיצא ממנו דואג האדומי.

"ואין צוחה" - שלא תהא סיעתנו כסיעתו של אלישע שיצא ממנו ברחובותינו" - שלא יהא לנו בן או תלמיד שמקדיח תבשילו ברבים. ואל ישנה אדם את בנו משאר אחיו, מפני הקנאה. כדגרסינן, אמר רבה בר מחסיה אמר רב חמא בר גוריה אמר רב, לעולם ישנה אדם את בנו בין הבנים. שבשביל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף יותר משאר בניו, נתקנאו בו אחיו, ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצריים.

בכל דבר יאהב אדם את בנו, רק לייסרו, שאם ימנענו ממנו, הוא שונאו, ויצא לתרבות רעה. כמו שמצאנו "חושך שבטו שונא בנו, ואוהבו שחרו מוסר". בנוהג שבעולם, אדם שאמר לחברו, פלוני הכה לבנך, יורד עמו עד לחייו. ומה תלמוד לומר "חושך שבטו שונא בנו"? ללמדך שכל המונע בנו מלרדותו, סופו בא לידי תרבות רעה. שכן מצאנו בישמעאל שהיו לו געגועין על אברהם, ולא רידהו, ויצא לתרבות רעה, ושנאו אברהם, והוציאו מביתו ריקם. מה עשה ישמעאל? כשהיה בן חמש עשרה שנה, התחיל להביא צלם מן החוץ, והיה מצחק. ואין מצחק אלא עבודה זרה, כמה דאתאמר, "ויקומו לצחק". ועבדו, כמו שראה מאחרים. מיד, "ותאמר לאברהם גרש את בן האמה הזאת ואת בנה", שמא ילמוד בני אורחותיו. מיד, "וירע הדבר מאוד בעיני אברהם על אודות בנו" - על שיצא לתרבות רעה. כיצא בו, "ויאהב יצחק את עשיו" לפיכך יצא לתרבות רעה, על שלא רידהו. כמו ששינונו, חמש עבירות עבר עשו באותו היום (כשחזר מן השדה להביא ציד לאביו). בא אל נערה מאורסה, והרג את הנפש, וכפר בתחיית המתים, וכפר בעיקר, וביזה את הבכורה. ועוד, שתאב מיתת אביו, וביקש להרוג את אחיו, שנאמר "יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי". וגרם ליעקב לברוח מאבותיו, והלך אף הוא אצל ישמעאל ללמוד ממנו תרבות רעה, ולהוסיף על חטאתו פשע, שנאמר "וילך עשו את ישמעאל".

כיצא בו, דוד לא רצה לרדות לאבשלום, ויצא לתרבות רעה. וביקש להרוג את אביו, ושכב עם נשי אביו, וגרם לו לילך יחף והוא בוכה, והפיל מישראל כמה אלפים, וגרם לאביו דברים קשים שאין להם סוף. דכתיב, "מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו" מה כתיב אחרי? "ה' מה רבו צרי" (סמיכות הפסוקים מלמדת, שעי

תשובות

שאלה: ...

תשובה: ...

חידה

איזה עץ מוציא פירותיו קודם שמוציא עליו?

שאלת השבת

בשבת קודש משפחת חג"בי התארחו אצל הסבא בראש העין. ובמהלך השבת, התגלה לאב המשפחה שהגוי - המסעד את הסבא - הוסיף למיחם מים שלא נתבשלו.

האב עיין בספרים מה דין המים שבמיחם, מותרין לשתייה או לא?

מה לדעתכם הוא הסיק?

א. מותר להשתמש אפ"ל בתוספת המים, היות ועשה ע"פ דעתו.

ב. אסור להשתמש בתוספת המים, ובשאר המים מותר.

ג. אסור כלל מצד בישול, ובמוצאי שבת צריך לחכות "בכדי שיעשו".

ד. אסור מצד דבר שיש לו מתירין.

חידודון

מהו עגל משולש, ומה כ"כ משובח בו?

הרב החכם התימני של יהודי הודו / קוצ'ין:

עד היום, להדלקת נר ראשון של חנוכה נלווית הילולה לזכר הרב המקובל נחמיה בן אברהם (מוטא) זצ"ל, מנהיג רוחני ממוצא תימני שזכה בפי יהודי קוצ'ין לתואר הכבוד "מוטא" וחיבר פיוטים וניגונים רבים שהיו לנכסי צאן ברזל של יהודי הודו.

נולד בתימן וכאשר הגיע לעיר קוצ'ין (הודו) ניכר בבקיאותו בתורת הנגלה, בהלכה ובקבלה.

מונה לרב / ראש החכמים - של יהודי קוצ'ין וכונה "מוטא" שפירושו זקן בשפת המליאלאם [בה השתמשו יהודי קוצ'ין].

חיבר פיוטים ונחשב למקובל הגדול ביותר בהודו.

בנר ראשון של חנוכה שנת ה'שפ"א השיב את נשמתו ליוצרה.

ישנה אמונה רווחת בקרב יהודי קוצ'ין, שאם משהו הלך לאיבוד ואתה מבקש מנחמיה מוטא עזרה, אתה מיד מוצא את האבידה.

יהודי קוצ'ין (הודו) נהגו וממשיכים עד היום לעשות הילולה ביום פטירתו של מארי' נחמיה בן אברהם (מוטא) זצ"ל שהגיע אליהם מתימן. את הילולה הם עושים בכל שנה בנר ראשון של חנוכה. כ"ה כסלו.

לפרק את הקבר ולא הצליח, הביאו עוד טרקטורים וכדו' לנסות - ולא הצליחו, עד שהבינו שזה בגלל הצדיק שקבור שם, יש גרסה שהטרקטור פשוט לא זז והביאו טרקטור אחר וגם הוא לא הצליח...), ויש אומרים שכל ניסיון לפגוע בקברו של הצדיק נענה בתגובה של לשון אש, ולכן לא הרסו את קברו. כיום אפשר לראות שכל שטח בית הקברות הישן בנוי בבתים למעט קברו של רבי נחמיה זצ"ל.

מאז קברו מקודש גם על גויי הסביבה, שבאים להתפלל על קברו ומדליקים נרות. סיפורים רבים על קדושת קברו מתגלגלים עד היום בין יהודי הקהילה וגויי הסביבה.

✓ פטירתו:

רבי נחמיה זצ"ל נפטר בנר ראשון של חנוכה שנת ה'שפ"א. ביום פטירתו של רבי נחמיה התימני, מקיימים בני העדה הקוצ'ינית (קוצ'ין/הודו) עד היום סעודת מצווה לזכרו.

✓ על מצבת קבורתו נחקק:

נח נפש של המקובל המפורסם ס"ק (סבא קדישא) אשר שפעת אור תורתו זורח בכל תפוצה החכם השלם החסיד האלהי כמוהר"ר נחמיה ׳ן כמוהר"ר החכם היקר אברהם מוטא זצוק"ל ושבק חיים לרבנן ביום א' כ"ה לחודש כסליו שנת הושל"ם ליצירה (ה'שפ"א-1620) תנצב"ה זיע"א.

עוד על הצדיק המקובל מארי' נחמיה בן אברהם (מוטא) זצ"ל, כפי שסופר ופורסם במהלך השנים:

✓ מחכמי עדת קוצ'ין (הודו) היה רבי נחמיה בן אברהם אשר נקרא בשפה המקומית "נמיה מוטא" (נחמיה הזקן).

✓ ביאתו מתימן לקהילת קוצ'ין שבהודו: לפי המסורת הגיע רבי נחמיה מתימן כדי ללמד תורה והתקבל בחום על ידי אנשי הקהילה.

✓ ישנה עוד מסורת שבה מסופר - כי רבי נחמיה נאסר בבית הכלא על ידי הגויים בתימן ומשם על ידי 'קפיצת הדרך' ברח לקוצ'ין ונשאר שם עד סוף ימיו.

✓ מקובל גדול היה רבי נחמיה זצ"ל וסיפורים רבים נכרכו סביבו, וגם הגויים שגרים סביב לקברו מדליקים נרות ומספרים על ניסים שאירעו להם במהלך השנים.

✓ קברו: בעקבות עליית רוב היהודים לארץ ישראל ננטשו בתי הכנסת הפעילים, ובית הקברות העתיק שבקוצ'ין נהרס. המקומיים פירקו את הקברים ובנו שם בתי מגורים. המצבות שמהוות נכס תרבותי ארכיטקטוני ומקור לחקר היוחסין של שמות המשפחה נהרסו ואבדו.

✓ בעניין הריסת בית הקברות היהודי שבמקום: לימים כשבאו לפרק את קברו של רבי נחמיה, הטרקטור ניסה בכל כוחו

מה לומר בזמן אזעקת אמת?

בשם מרן הגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א נמסר, שבזמן אזעקת אמת יש לומר פסוק זה שלוש פעמים

כָּל-כְּלֵי יוֹצֵר עָלֶיךָ לֹא יִצְלָח

וְכָל-לְשׁוֹן תְּקוּם-אֶתְךָ לְמִשְׁפָּט *תְּרַשְׁעֵי

זֹאת נִחְלַת עַבְדֵי יְיָ וְצַדִּיקְתָּם מֵאֵתֵי נְאֻם-יְיָ:

(ישעיהו נ"ד, י"ז)

*תרשיעי פירושו, תחייבי אותם במשפט, שהגויים יצאו חייבים, ועם ישראל יצאו זכאים, כמבואר במפרשים. יו"ל ע"י "אור הלכה" 02-6420535

בשבח והודאה להקב"ה ביום רביעי אור ל"ה מרחשון
 התקיים ערב קדוש בקהילתנו "אחוות אחים"
 בו ערכנו סיום סדר נשים של לומדי הדף היומי בקהילה
 וסיום הש"ס הכרטי של
 המג"ש הרב דניאל אהרון שליט"א
 בהשתתפות הרב יוסף חיים אלקבץ שליט"א
 ראש כולל "חכמת אליעזר"
 חברי הכולל, לומדי השיעור וחברי קהילה רבים
 ובהשתתפות רב הקהילה
 הרב יאיר שרפי שליט"א
 על ארגון האירוע היה אמון
 ר' איתמר עובד הי"ו - מנכ"ל הקהילה
 את הערב הנעים התקליטן שרון ברזילי הי"ו
 צילם ותיעד ארז צוברי הי"ו

"ואמנם
 האיש הזוכה
 לידיעת התורה
 הוא הולך בין אנשים
 ונדמה כבן אדם
 אבל באמת הוא
מלאך
 הגר עם
 בן תמותה
 וחי חיי אצילות
 ומרומם
 על כל
ברכה ותהילה"
 (אגרות החזון איש)

חדש חדש !!
לרכישה הספר חייגו
055-9998477

מעט על מעלת התפילה

תולעת נפלאה שלי... עם ישראל נברא כדי להלל את בורא עולם, ותפילה היא אחד הכלים החזקים לממש תכלית זו. מעניין ביותר למצוא דברי שבח לעם ישראל בנביא המנבא לישראל ואומר כך (ישעיהו מא, יד), אל תראי תולעת יעקב וכו'.

לא מצא הנביא במה לשבח את ישראל? מה רע בשבח כמו הן עם כלביא או אולי כארי?

אולי כנשר יעיר קינו, או כדוב שכול. כל שבח אחר היה נשמע שיש בו מן המעלה.

דורשים חז"ל את הפסוק הזה ואומרים (תנחומא בשלח ט), למה נמשלו ישראל לתולעת? לומר לך, מה תולעת הזה אינו מכה את הארזים אלא בפיה, והיא רכה ומכה את הקשה, כך אין להם לישראל אלא תפילה.

התולעת שהיא חסרת כל הדר ופאר, ולכאורה היא דלת כוח, דווקא היא רכה ומכה את הקשה.

כך גם ישראל, לא משנה איזה קושי שלא יבוא עלינו, עיקר כוחנו הוא בתפילה. מה יותר חשוב מהתפילה שלך?

רגע לפני שנענה לשאלה הנמצאת בכותרת, נתבונן מעט בסיפור מפורסם על החפץ חיים זצ"ל.

כשהמציאו את הראינוע, שזה המסרטה הראשונה שצילמה פעולות בשחור לבן, הגיעו אל החפץ חיים לשמוע מה תגובתו תהיה.

והחפץ חיים זצ"ל הבהיר ואמר, ישנה **יידת הדורות**.

בגלל שקשה להאמין באמונה תמימה ושלימה כמו בעבר שיש "עין רואה" ככתוב בפרקי אבות, גלגל הקב"ה שימציאו לנו המחשה שיש דבר כזה "עין רואה" וכל מעשיך בספר נכתבים.

למעשה, זה שיש המצאות ושכוללים שונים שמראים לנו יכולות שלא היו בעבר, הן בעיקר נועדו לחזק את האמונה הנחלשת אצל בעלי אטימות המוח ועורלת הלב כמצוי בדורנו אנו, שנדע שאם המצאה אנושית מסוגלת, על אחת כמה וכמה ההשגחה הא-להית.

אז גם אנחנו נשתמש בכלי שקיים בימינו, על מנת להמחיש את ההבנה הפשוטה בפסוקי התהלים.

אז מה באמת עם חשיבות התפילה שלך?

נתבונן לרגע ב**מזמור קמח** בספר התהלים.

זה מזמור שאנחנו אומרים אותו כל יום בזמירות לפני תפילת עמידה של שחרית, ולכתחילה צריך להשתדל מאד לא לדלג עליו.

מה המזמור הזה אומר?

הבה נשתמש בטכניקת צילום וידאו שנופצה בימינו, ונקראת ZOOM IN, או בעברית 'תקריב'.

נתאר לעצמינו **מצלמה יורדת מלמעלה** ושטה במהירות עצומה, בעודה חולפת על פני כל מיני דברים כדי **למתמקד** במשהו אחד.

הבה ונתחיל.

טסים בשמים

המצלמה שטה לה במהירות וחולפת על פני השמים.

הללויה, הללו את ה' מן השמים, הללויה **במרומים**. נתאר לעצמו את כל הבריאה כולה צועקת הללויה, השמים והמרומים זועקים הללויה.

ומשם בטיסה אנו עפים על פני רבבות מלאכים וצבאי צבאות מרום שזועקים

כולם הללויה. הללויה כל מלאכיו, הללויה כל צבאיו. והמצלמה ממשיכה במהירות אדירה ומתקרבת אל הגלקסיה שלנו, ושם היא חולפת ביעף הללויה שמש ירח, הללויה כל כוכבי אור. השמש והירח וכל הכוכבים זועקים ומהללים הללויה.

למעשה, כל צבא מרום, הללויה שמי השמים, והפנים אשר מעל השמים וכו' כולם מהללים את שם ה' וזועקים הללויה.

אל עבר כדור הארץ

אבל אנחנו ממשיכים את התקריב פנימה, אל תוך כדור הארץ. ובטיסה אדירה אנחנו מתמקדים בכדור הקטן ההולך וגדל, עד שהמצלמה ממש נושקת לאטמוספירה.

הללו את ה' מן הארץ, אנחנו רואים את כדור הארץ בעצמו זועק לשמי מרום הללויה, תנינים אנחנו חולפים ביעף מעל פני התנינים הגדולים, וכל תהמות ומעל פני הגראנד קניון וכל מיני מכתשי ענק שכולם זועקים הללויה...

אש וברד, שלג וקיטור, רוח סערה עשה דברו. שריפות ענק, הקטבים המושלגים, ג'יזורים המבצבצים מן האדמה בקיטור לוהט, סופות הוריקן וטייפון - כ-1-ל-ם זועקים הללויה!

המצלמה חולפת מעל פני ההרים וכל גבעות, גונגלים אדירים ויערות עד של עץ פרוי וכל ארזים.

כל חיות השדה זועקות החיה וכל בהמה, קמח וצפור קנף. כולם זועקים הללויה!

אנחנו חולפים במהירות שיא מעל שדות מלאים צבאי צבאות של בני אדם מניפים ידיהם וזועקים בכל כוחם מלכי ארץ וכל לאמים, שרים וכל שפטי ארץ. בחורים וגם בתולות, זקנים עם נערים וכו' כולם זועקים הללויה.

אבל **להיכן המצלמה טסה**? מה המיקוד שאליו אנחנו שועטים?

המבט כולו מתמקד בנקודה אחת.

יהודי שמרים את עיניו כלפי מעלה, ומשעבד את לבו לאביו שבשמים, ופונה וקורא לאבא היקר והטוב...

ואז...

כל המרוץ המטורף הזה נעצר, המצלמה נכנסת **למיקוד**... הגענו!

נקודת המיקוד!

פה אשב כי איייתה, הקב"ה מחפש את היהודי הזה שירים עיניו אליו... ויזם קרן לעמו, הקב"ה יפלה אותו לטובה וירים את קרנו תהלה לכל הסידי, מה רוצה הקב"ה שלמד מכך?

למה ה' עוזב את כל העולם כולו שזועק וקורא הללויה, הכל, הכל יחכה בצד כי יש יהודי שקורא לי?

למה?

- לבני ישראל עם קרבו -

- כי אנחנו לא סתם עוד יציר נברא המהלל את השי"ת... אנחנו עם קרובו - אנחנו **המקורבים האמיתיים** שלו יתברך. ומשכך, כל כך מתבקש שגם אנחנו נזעק מקרב לב - הללויה אחים יקרים!!

אין כמו תפילה של יהודי אל בוראו, בואו נתחזק בזה במיוחד בימים אלו.

צלותי

חדש חדש !!
לרכישה הספר חייגו
055-9998477

הפסוק יהיו לרצון אמרי פי, **משמע להבא** - דהיינו אמרי פי שתיכף אומר, וגם **משמע לשעבר** - מה שכבר אמרתי לפניך. מדוע לא נאמר פסוק זה גם לפני התפילה וגם אחרי?

למה כתוב **יגיד**? יותר היה שייך לומר בדרך של אמירה רפה ולא בהגדה עזה?

שבור את המניעות

הן אמת שתפילתי היא אך אמירה רכה, אך כשאני ניגש להתפלל תפילתי צריכה להיערך בכל הכוחות ותעצמות הנפש.

הרי מצווה ועושה גדול ממי שאינו מצווה ועושה כי יצרו גדול הימנו, וזה נאמר בכל מצווה, כל שכן במצווה שהיא תכלית הבריאה מצד עצמה, **שהמניעות והמסכים ירבו למעלה ראש**.

לכן, כשאני ניגש לתפילה ומבקש מאת בורא העולם שייתן לי במתנה את הכוח להתפלל לפניו ולספר תהילתו, אני מבקש **ופי יגיד** זכה אותי בורא העולם להתפלל **תפילה בכוח**.

תפילה **שתשבר את המניעות** ותעבור את כל המסכים. כל זה נכון לפני מעשה.

כשאני ניגש להתפלל, אני נגש להתפלל עם כל הכוח.

אמנם חלילה לי לטעות ולהיכשל ב-"עיון תפילה", דהיינו במחשבה שראויה תפילתי שתיענה כי התפללתי בכל כוחי, הרי כל המעיין בתפילתו סוף בא לכאב לב (ברכות ל"ב ע"ב).

לכן בסיום התפילה אני מזכיר לעצמי **יהיו לרצון אמרי פי**, כל תפילתי היא בסך הכל בגדר אמירה רפה. יגיד - ימשוך

התפילה היא **המושכת לי את השפע** המחכה לי גנוז במרומים. לעיתים רוב טוב ושפע ממתין לי שם למעלה, ואם אך אפתח את פי ואבקש - אקבל.

התפילה היא במקום עבודת בית המקדש, ובית המקדש היה מקור ההשפעות הגשמיות והרוחניות גם יחד.

וכיוון שהתפילה היא חלף בית המקדש, אם כן היא הממשיכה לי את ההשפעות מאתו יתברך.

ומעניין לגלות **שיגיד פרושו ימשוך**, שכן בתרגום אונקלוס מתרגם את המילה משכו (וקחו לכם צאן) ל-אתנגידו (וסבו לכון עאן).

משכו=אתנגידו. יגיד = ימשוך.

אני מבקש ממך ה', **פתח את שפתי** כדי שפי יוכל **למשוך את כל ההשפעות** הטובות שהתפילה צריכה לתת לי.

מן השאלות והתשובות שנשאלו בבית ההוראה ונענו
ע"י מורנו הגאון הרב משה רצאבי שליט"א

וכדלעיל, ואדרבה מדבריהם מוכח יותר משיעור זה וכדלקמן, אלא הוא תוספת מדנפשיה, או שהבין כן מלשון המשנ"ב, ולא היא כדלקמן. ובשו"ת אור לציון ח"ב פרק ט"ז אות י' (דף קנ"ב) כתב שצריך להגיע לפחות "שעה" קודם שבת ע"כ. ובספר שלחן הטהור להאדמו"ר מקאמרנא סעיף ב' כתב דמותר לילך עד סמוך לשבת "שעה או שתיים" ע"כ. וכן העתיק אחריו בס' פסקי תשובות אות א' (דף ס') שיגיע "כשעה או שעתיים" קודם כניסת השבת, וגם כדי שיהיה שהות בידו לנוח מעמל וטורח הדרך, להכנס לשבת בישוב הדעת ומנוחת הנפש ע"כ (וע"ש עוד). וכן עיקר לענ"ד. וכן יש להוכיח מדברי הב"ח שכתב בזה וז"ל, ומכל מקום צריך ליזהר שלא ילך עד עת ערב אפילו ממחר כדי לבא לעירו ולביתו, כי הרבה פעמים נכשלים שמחללין שבת שאינם באים לעיר עד הלילה, אלא ישבות "פרסה או שתיים" רחוק מן העיר בכפר ולא יחלל שבת ע"כ. והיינו שהוא יכול להלך עד שיעור מהלך פרסה או שתיים קודם שבת. ופרסה הוא ארבעה מילין וזמן הילוך מיל לדעת תרומת הדשן (סי' קכ"ג בהגהה) והשלחן ערוך (באו"ח סי' רס"א ס"א בהגהה, ובסי' תנ"ט ס"ב וביו"ד סי' ס"ט ס"י) הוא י"ח דקות. וא"כ הילוך פרסה הוא שעה ו-21 דקות, ושתי פרסאות שעתיים ו-12 דקות. וכל שכן לדעת הרמב"ם (בפנה"ש בפסחים פרק ג') שזמן הילוך מיל הוא כ"ד דקות. וכן משמע מלשון האחרונים שם שישבות "בעוד היום גדול" ע"כ. וה"ז כשעתיים קודם השקיעה. כמו כן לשון המשנ"ב שם בסק"ג שלא ילך או יסע עד "סמוך לערב", וכן לשונו בסק"ו יזהר שלא יתאחר לבא עד "סמוך לערב" ע"כ. וסתם לשון סמוך בדרך כלל הוא כחצי שעה (עיין דברינו בבארות משה סימן ע"א אות ג', דף תקכ"ב). וא"כ לכל הפחות צריך שיגיע עד סמוך לסמוך דהיינו כשעה. אבל שיעור חצי שעה קודם שקיעה כמו שכתב המנו"א הנז"ל לא נראה כלל לענ"ד. וגם הנסיון מוכיח שמביא לידי מכשול וכדברי כל האחרונים. ובערוך השלחן (אות ג') כתב שעל פי רוב השטן מקטרג בערב שבת ולכן יראה להזהר מאוד בזה ושכרו כפול מן השמים ע"כ. ועיין גיטין נ"ב ע"א. ועוד נלע"ד דראוי שיגיע כשעה לפחות קודם זמן התוספת שבת והדלקת נרות שהוא קבלת שבת לדידן והוא כעשרים דקות קודם שקיעה וע"ע למהרי"ץ בעץ חיים בסדר הנהגת ערב שבת (ח"א אות כ"ד דף צ"ו ע"א) שלא ילך לבית הכנסת עד שיראה שגמרו בני ביתו המאכלים ותבשילי שבת שלא יבוא ח"ו לידי חילול שבת, ויזהירם מתחילה להשלים מבעוד יום כדי להוסיף מחול על הקודש וכו' יעו"ש:

מסקנא
צריך ליזהר שלא לילך או ליסע ברכב בערב שבת עד סמוך לערב, כי מצוי תקלות ועיכובים בדרכים, וכמה פעמים באים מזה לידי מכשול חילול שבת. ועל כן יש לשער זמן הנסיעה בכדי שיגיע למחוז חפצו כשעתיים, ולכל הפחות כשעה, קודם זמן הדלקת נרות שבת. ולמזהיר ולנזהר, שלומים תן כמי נהר:

א. שאלה: יש אצלנו בישוב חנות נעלים שפתוחה בשבת, האם מותר לקנות שם בימות החול?

תשובה: לא לקנות משם. (עיין בנין משה ח"ג דף רנ"ב)
ב. שאלה: מאכל שטיגן אותו בשמן שטיגנו באותו שמן שניצלים (בשר) וסיגנו השמן והוא נקי. האם דין המאכל שטיגנוהו בשמן זה, כדון תבשיל ומרק של בשר בלי בשר, שנוהגים להמתין לא לאכול אחריו חלב עד שיעברו שש שעות?

תשובה: יש מקום להקל בזה. וכן ראיתי בספר פסקים ותשובות (ה'תשפ"א דף ח"פ) שהובא להקל, ושיש שאוסרים. וכן השיב להלכה אאמו"ר שליט"א שאם אין בשמן ממשות של בשר אין צריך להמתין שש שעות ע"כ.

ג. שאלה: ר"ח מרחשוון ה'תשפ"ד ב'של"ה כשיש אזעקה ואנחנו יוצאים מהבית לחדר המדרגות. כשאנו באמצע הסעודה וכולם יוצאים, מה הדין לגבי לחזור ולברך ברכת המזון והמוציא?

תשובה: היציאה לחדר מדרגות המשותף לכל דיירי הבנין נחשב כיוצא מביתו שצריך לברך ברכת המזון ולחזור ולברך המוציא (ע' בש"ע המקוצר ח"א סימן כ"ט ס"ט). ומ"מ בנדון זה, כיון שיוצאים מהבית רק לכמה דקות (עד כעשר דקות מתחילת האזעקה עם ההמתנה שלאחריה), הוה ליה יציאה על דעת לחזור לאלתר ואינו חוזר ומברך, אלא ממשיך הסעודה כרגיל, כן הוא דעת הרבה פוסקים. ואף שיש חולקים בזה, סב"ל (ובמקוא"ה)

ד. שאלה: הנוסעים מביתם ביום שישי לשבות בעיר אחרת, כמה זמן הם צריכים להגיע קודם שבת לכל הפחות

תשובה: קיימא לן שאסור לו לאדם להלך בערב שבת מתחילת היום יותר משלש פרסאות, והיינו עד קרוב לשליש היום, כדי שיגיע לביתו בעוד היום גדול ויוכל להכין צרכי סעודה לשבת, בין אם הולך לבית אחרים להתארח שם, בין אם הולך לביתו. אלא אם כן הודיעם קודם לכן שהוא בא אליהם לשבת והם מכינים עבורו צרכי שבת. כדאיתא בסוכה דף מ"ד ע"ב, וברמב"ם הלכות שבת פ"ל הי"א, ובש"ע סי' רמ"ט ס"א. והוא הדין אם לוקח עמו צרכי שבת, או שבאותו מקום מוכרים תבשילים לשבת כל היום, כיעו"ש במקור חיים על הש"ע שם, ובכף החיים סק"ה וסק"ח, ובביאור הלכה ד"ה ויוכל. וע"ש עוד במג"א סק"ב, ובשתילי זיתים סק"ג, ואכמ"ל. ומטעמים אלו ועוד, בזמנינו אין מקפידים בזה:

אמנם כתבו האחרונים דמכל מקום צריך ליזהר שלא ליסע עד סמוך לערב מפני שכמה פעמים נכשלים על ידי זה ובאים לידי חילול שבת. וכמובא בשתילי זיתים שם סק"ג, ובכף החיים סק"א וסק"ד, ובמשנ"ב סק"ג וסק"ו, בשם הב"ח והרבה אחרונים: והאחרונים שם לא כתבו בדיוק שיעור הזמן אלא שלא יהלך עד עת ערב. ובספר מנוחת אהבה ח"א פרק ב' סעיף י"א (דף כ"ט) כתב שצריך להגיע לביתו לפחות "חצי שעה" קודם שקיעת החמה ע"כ. ואף שציון שם (בהערה ל"ה) לאחרונים, לא נזכר בדברי אחד מהם שיעור זה של חצי שעה קודם השקיעה

מידי שבוע נמסרים שיעורים בכולל "פרי צדיק" בחריש בעיון בהלכות שבת, מסורת ומנהגי תימן, פרשת שבוע ומוסר מפי ראש הכולל הרה"ג משה רצאבי שליט"א

להקדשות השיעורים להצלחה, רפואה, פרנסה, ולהבדיל לעילוי נשמת יקירכם ניתן לתאם מול מנהלי הכולל: הרב יאיר שרפי 052-7166601 ור' איתמר עובד 053-3453020

עם מארי חיים

הלכות שמירת הלשון

* פופקורן.

ועתה נבאר לפני מי אסור לספר לשון הרע. דע, דאין שום חילוק באיסור הסיפור בין אם הוא מספר לאנשים אחרים - קרוביו או רחוקיו - או לאשתו, אם לא שהוא דבר שצריך להודיעה מפני התועלת שתהיה מזה על להבא.... וגם אין חילוק באיסורו בין אם הסיפור היה לפני אנשים שאינם קרוביו של האיש שהוא מספר עליו או לפני קרוביו, ואפילו אח על אחיו אצל אביו גם כן לשון הרע גמורה היא. ואפילו אם הוא מכון בסיפור כדי שקרוביו יוכיחוהו על זה גם כן אסור, דהיה לו להוכיחו תחילה בינו לבין עצמו ולא לילך ולספר קלונו, אם לא שהוא משער שתוכחתו לא תועיל לו, אז מותר.

(חפץ חיים, הלכות לשון הרע, כלל ח', י"א)

שמן עץ הזית

"דאמר רבי יוחנן כשם שהזית משכה לימוד של שבעים שנה, כך שמן זית משיב לימוד של שבעים שנה" (הוריות י"ג, ע"ב).

שמן עץ הזית, ניחן בסגולות רבות וטובות, מרחיב את עורקי הלב הכלליים ולכן טוב למניעת מחלות לב וטרשת עורקים, וכן מסייע בהורדת לחץ הדם. מסייע ונוגד היווצרות אבני מרה. טוב לנשים הרות ומניקות משום שהוא מכיל ויטמין E וחומצה אולאית המצויים גם בחלב אם ומסייעים בבניית העצמות ושלד. וכן טוב לילדים ולקשישים וזאת משום ששמן הזית מסייע לספיגת הסיידן והמגנזיום בעצמות הגוף. שמן הזית גם מועיל בהסדרת עצירות, וטוב למניעת הזדקנות מוקדמת, משום שהוא מכיל בשפע ויטמין E המסייע בהאטת תהליך הזדקנות העור. ולו עוד מעלות רבות. [בין תכונותיו הרבות שמן הזית מכיל חומצת שומן חד בלתי רווי, אנטי אוקסידנטים בצורת הוויטמינים E, A ופוליפניולים]. ראשית, נזכיר כי, אדם השותה שמן זית, לא יברך. אין לברך עליו משום שאין נהנים ממנו (עיינו שולחן ערוך ר"ב, ד, ומשנה ברורה שם כ"ז). והדבר דומה לתרופות (שאינן טעימות), שאין מברכים עליהן, אף שהן מועילות לגוף (עיינו שולחן ערוך ר"ד, ח, ומשנה ברורה שם מג). כמו כן נזכיר שלא טוב לשתות שמן בכמויות גדולות, שעלול להזיק במקום להועיל. ובכל עניין הלכתי יש להוועץ ברב פוסק.

שמן הזית ושימושיו לרפואה:

השמן הטוב ביותר הוא שמן הכתית מכבישה קרה, היינו דחיסת הזיתים, הידוקם ומעיכתם, ללא חימום (ובכל אופן התהליך הנעשה בפחות מ-35 מעלות).

לשמירה על הזיכרון ושיפור הזיכרון ובכלל כנגד הידרדרות קוגניטיבית: שתיית שמן זית כתית מעולה, כף שמן זית על בסיס יומי בבוקר קודם האכילה, ומועיל וטוב מאוד לחידוד וחיוזוק כוח הזיכרון. וטוב ללומדי התורה מאוד. ועוד יש להוסיף מהתלמוד בבלי מסכת ברכות נ"ז ע"א: הרואה שמן זית בחלום יצפה למאור תורה שנאמר: "ויקחו אליך שמן זית זך" (חומש שמות כ"ז, כ').

לאנשים בריאים המעוניינים לשמור על כבוד נקי ומאוזן: ייקחו השכם בבוקר, לפני אכילה ושתייה, כף שמן זית כתית וחצי כוס מיץ לימון סחוט ושן שום כתוש, יערבבו יחד, ויבלעו. וזה טוב לניקוי הכבד.

לכוח גברא: ייקח בבוקר קודם האכילה, שמן זית איכותי ושן שום כתוש ומעט כמון טחון, ויערבבם יחד, ויבלע. וכך יעשה מספר ימים לפי הצורך. **לכאבי אוזניים:** יחממו מעט שמן זית ויטפטפו בעזרת צמר גפן מעט לתוך האוזן הכואבת. יש המחממים את שמן הזית עם אזוב / ליזאב, ויש עם שדאב / פיגס, ויש המוסיפים גם ליזאב וגם שדאב. אך אפשר רק בשמן זית איכותי בלבד. (יש להזהר מכוויות, יש לבדוק שלא חומם יתר על המידה).

לסובלים מנשירת שיער: יעשו את הקרקפת בשמן זית איכותי, ואחר כך יכסו את שער ראשם במגבת למספר שעות, ולאחר מכן ישטפו ויחפפו את ראשם במים. **לחיוזוק שורשי השיער:** יש למרוח שמן זית על קרקפת הראש.

לסובלים מעצירות: ישתו השכם בבוקר על קיבה רכה, כף שמן זית,

ולאחר מכן ישתו כשתי כוסות מים עם מעט לימון (ואפשר גם בלי לימון), ומועיל.

לסובלים משיעול יבש: ייקח כף שמן זית איכותי, כף דבש איכותי, וכף ערק, יערבבם יחד, ויבלע. יעשה כך מספר פעמים לפי הצורך, ומסוגל לסייע במיוחד לסובלים משיעול יבש. כמו כן ימרוח על חזהו שמן זית מעט חם (לא לחמם יותר מידי, זהירות מכוויות) ויתכסה.

למי שצרוז וגם לשיעול: ייקח שלוש כפות שמן זית איכותי וחלמון ביצה טרייה, יערבבם וישתה, ומועיל.

לסובלים מכאבי פרקים או כאבי עצמות: טוב לחמם מעט שמן זית ולמרוח ולעסות את הגוף במקומות הכואבים, מספר פעמים לפי הצורך. (כמו כן רבים נהגו להוסיף לשמן מעט מצמח השדאב ומצמח הליזאב).

לבעיות ודלקות בחניכיים: יש השוטפים את החניכיים וחלל הפה בשמן זית מספר פעמים, לפי הצורך. ויש המוסיפים לשמן מעט מים ושוטפים.

עוד לדלקות בחניכיים: יחמם מעט את שמן הזית עם ליזאב / אזוב, וישטוף את החניכיים מספר פעמים לפי הצורך.

לסובלים מאבנים בדרכי השתן: כף שמן זית איכותי בבוקר לפני הארוחה, על בסיס יומי.

לתולעים במעינים: מועיל לשתות כל בוקר כף שמן זית איכותי.

לספיגה ועיכול: משרים אזוב / ליזאב בשמן זית בצנצנת סגורה כחודש ימים, מסייע בשיפור הספיגה והעיכול.

להורדת רמות הסוכר בדם: משרים קצח בשמן זית בצנצנת סגורה כחודש ימים, במקום חשוך וקריר, מסייע להורדת סוכר בדם.

העלים – עלי עץ הזית

לעיסת עלי זית: לסובלים מכבד שומני, טוב ללעוס מספר דקות מעלי עץ הזית, ואחר כך לשתות מים. לעשות כך מספר פעמים לסירוגין. מסייע לניקוי הכבד. במהלך לעיסת עלי הזית יגביר הכבד את פינוי השומנים, ועשוי להועיל.

מערכת עלי זית: מריחה מהנוזל המופק ממערכת עלי הזית על העור, מועיל כנגד יתושים ומונע עקיצות.

חליטת עלי זית במים רותחים - לשתייה: מועיל לשחרר מתח ונוקשות מהגוף, עשוי להועיל במצבים של חוסר שקט וכעסים. עשוי לסייע מעט במצבים של שומנים בדם, לחץ דם, סוכרת וקצב לב גבוה. טוב גם כנגד מיגרנות וכאבי ראש. להורדת סוכר יש לשתות מספר פעמים ביום, לכן מומלץ להכין מראש כמות של מספר כוסות ולשמור בתרמוס או בבקבוק למהלך היום.

מרתח של עלי זית: טוב לחיטוי חלל הפה. לגרר ולשטוף את חלל הפה, וטוב כנגד דלקות בחלל הפה.

ענפי עץ הזית

יש לקחת ענפים דקים, ולהשתמש בהם כקיסמים, בענפים אלו ישנם חומרים המסייעים לחטא את חלל הפה, טוב נגד דלקות ועששת. עד כאן בקצרה ובתמצות.

מי שברך מיוחד לזמן המלחמה

לפי
מומלץ בהוראתו של נשיא הקהילה מרן הגאון הרב יצחק רצאבי שליט"א
כמו שנתבאר בשערי יצחק פרשיות נח, וירא, ה'תשפ"ד-ב'של"ה

מִי שֶׁבָּרַךְ אֲבוֹתָיו אֲבָרְהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, מִלְּשָׁה וְאַהֲרֹן וְדָוִד
וְשְׁלֹמֹה, וְכָל הַקְּהָלוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת וְהַטְּהוֹרוֹת, הוּא יִבְרַךְ
וְיִשְׁמַר וְיַחֲיֶה וְיַעֲזֹר וְיִגְן וְיִשְׁעֶה לְכָל אֲחֵינוּ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
הַעוֹמְדִים בְּמַעֲרְכָה מוֹל כָּל אוֹיְבֵינוּ וְשׁוֹנְאֵינוּ. הַמְּקוֹם
בְּרוּךְ הוּא בְּרַחֲמָיו יִשְׁמְרֵם וְיִצְלֵם מִכָּל רָע (אמן)
עֲמִים תַּחֲתֵם (אמן) וְנִדְּפוּ מֵהֶם חֲמֹשֶׁה מֵאָה, וּמֵאָה מֵהֶם
רַבָּה יִרְדְּפוּ (אמן) וְנִפְּלוּ אוֹיְבֵינוּ לַפְּנֵיהֶם לְחָרֵב (אמן) וּבְכָל
אֲשֶׁר יִפְנוּ יִשְׁכְּלוּ וְיִצְלִיחוּ (אמן) וְיִשׁוּבוּ לְשָׁלוֹם לְבַתְּיָהֶם
(אמן) וְהִצְרִיכֵם רְפוּאָה, יִשְׁלַח לָהֶם הָאֵל רְפוּאָה שְׁלֵמָה
לְכָל אֵיבְרֵיהֶם וְגִידֵיהֶם, רְפוּאָת הַקֶּשֶׁשׁ וּרְפוּאָת הַגּוֹף,
בְּתוֹךְ שְׂאֵר כָּל חוֹלֵי עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל (אמן) וְהַנּוֹפְלִים בְּשָׂבִי
כַחמָנָא לְצִלּוֹ, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא יִתְמַלֵּא רַחֲמִים עֲלֵיהֶם
(אמן) וְיִתְנֶם לְרַחֲמִים לִפְנֵי שׁוֹבֵיהֶם (אמן) וְיוֹצִיא מִמֶּסְגַּר
אֲסִיר (אמן) וְיִקְרָא לְשׁוֹבִים דְּרוּר, וְלְאֲסוּרִים פְּקַח קוֹחַ (אמן)
וְיִשְׁיֵבם לְבַתְּיָהֶם בְּשָׁלוֹם בְּמַהֲרָה (אמן) וְעַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
מֵהֶם, יִקְיָם מִקְרָא שְׁפָתוֹב, יִי? יִשְׁמְרֵהוּ וְיַחֲיֵהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנִפְשׁ אֵיבּוֹ. וּמִקְרָא שְׁפָתוֹב, כִּי יִי? אֶלְדִּי יִכֶּם
הַהֶלֶךְ עִמָּכֶם, לְהַלְחֵם לָכֶם עִם אֵיבְיָכֶם לְהוֹשִׁיעַ אֶתְכֶם.
וְנִאָמַר, יִי? כְּגִבּוֹר יֵצֵא, כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יַעִיר קִנְאָה. יִרִיעַ
אֶף יִצְרִיחַ, עַל אֵיבּוֹ יִתְגַּבֵּר. וְנִאָמַר, חֲרָבִם תְּבוֹא בְלָבָם,
וְקִשְׁתוֹתָם תִּשְׁבַּרְנָה. וְכֵן יְהִי רָצוֹן וְאָמְרוּ אָמֵן. (אמן)

יציאתנו לדרך

פרטים בקרוב...